

ค่าใช้จ่ายแบบไหน นำภาษีซื้อมาหักได้: แบบไหนต้องห้าม

โดย เอกสยาม ชัยศรี ที่ปรึกษากฎหมาย
บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด

เนื้อหานี้เป็นข้อมูลกฎหมายทั่วไป ไม่ใช่ความเห็นทางกฎหมายเฉพาะ กรณี การพิจารณาแต่ละเรื่อง ต้องอาศัยข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของเรื่องนั้น ฉบับออนไลน์ที่ปรับปรุงล่าสุดอยู่ที่ <https://eksiamtax.com/articles/input-vat-business-related.html>

คำตอบโดยสรุป ภาษีซื้อนำมาหักจากภาษีขายได้เมื่อรายจ่ายนั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม คือเป็นรายจ่ายเพื่อหากำไรหรือเพื่อกิจการโดยเฉพาะ ตามมาตรา 82/5(3)

แห่งประมวลรัษฎากร³ ประกอบ ประกาศอธิบดี กรมสรรพากร (ฉบับที่ 17) ข้อ 4⁴ ภาษีซื้อของรายจ่ายที่อธิบายความเชื่อมโยงกับกิจการไม่ได้เป็นภาษีซื้อต้องห้าม แม้จะจ่ายเงินจริงและมีใบกำกับภาษีถูกต้อง และหากนำมาหักไปแล้ว ต้องชำระภาษีคืนพร้อมเบี้ยปรับหนึ่งเท่าของภาษีซื้อที่แสดงไว้เกิน⁶

ความเกี่ยวข้องกับกิจการเป็นเงื่อนไขหนึ่งเท่านั้น ภาษีซื้อรายการเดียวกันยังต้องไม่ติดเหตุห้ามอื่นในมาตรา 82/5 เช่น ไม่มีใบกำกับภาษีหรือใบกำกับภาษีไม่ถูกต้อง เป็นภาษีซื้อจากการรับรอง หรือใบกำกับภาษีออกโดยผู้ไม่มีสิทธิออก และต้องนำมาหักในเดือนภาษีที่ถูกต้อง ส่วนกิจการที่ประกอบทั้งกิจการที่ต้องเสียและไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ต้องเฉลี่ยภาษีซื้อตามมาตรา 82/6 ก่อนนำมาหัก

สามคำที่มักใช้ปนกัน: การนำภาษีซื้อมาหัก คือการหักภาษีซื้อออกจากภาษีขายในเดือนภาษีตามมาตรา 82/3 วรรคหนึ่ง, เครดิตภาษี คือส่วนที่ภาษีซื้อมากกว่าภาษีขายในเดือนนั้นตามมาตรา 82/3 วรรคสาม, การขอคืน คือการขอรับเครดิตภาษีคืนเป็นเงินพร้อมการยื่นแบบตามมาตรา 84 หรือยื่นคำร้องภายหลังภายในสามปีตามมาตรา 84/1 (1) แทนการนำเครดิตไปชำระภาษีเดือนถัดไป คำว่า "ขอคืนภาษีซื้อ" ที่ใช้กันทั่วไปจึงมักหมายถึงขั้นแรก ซึ่งเป็นเรื่องที่บทความนี้อธิบาย

ข้อเท็จจริงที่ทำให้คำตอบเปลี่ยน: (1) รายจ่ายเป็นของกิจการเองหรือออกแทนผู้อื่น (2) รายจ่ายใช้กับรายได้ที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือรายได้ที่ได้รับยกเว้น เช่น ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ (3) มีเอกสารที่สร้างขึ้นตั้งแต่วันที่ธุรกรรมแสดงวัตถุประสงค์ของรายจ่ายหรือไม่ (4) ทรัพย์สินที่ซื้อจะถูกขายหรือนำไปใช้ต่างวัตถุประสงค์ในเวลาต่อมาหรือไม่

หลักกฎหมาย: มาตรา 82/3 และมาตรา 82/5(3)

ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนคำนวณภาษีที่ต้องชำระในแต่ละเดือนจาก "ภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อ" ตามมาตรา 82/3² ภาษีซื้อที่นำมาหักได้จึงลดภาษีที่กิจการต้องชำระในเดือนนั้นโดยตรง มาตรา 82/5 กันภาษีซื้อหักกลุ่มออกจากสิทธินี้ และกลุ่มที่เป็นประเด็นของบทความนี้คือ (3)

ประมวลรัษฎากร มาตรา 82/5: "ภาษีซื้อในกรณีดังต่อไปนี้ไม่ให้นำมาหักในการคำนวณภาษีตามมาตรา 82/3 (1) ... (2) ... (3) ภาษีซื้อที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการของผู้ประกอบการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด (4) ... (5) ... (6) ..."

เครื่องหมาย ... แสดงว่ายกมาไม่ได้มาตรา: ยกเฉพาะบทบัญญัติส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทความนี้ (ดูถ้อยคำที่ยกไว้ละเอียดขึ้นในหมวด "บทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง" ท้ายบทความ)

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 17)ฯ ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ข้อ 4: "ภาษีซื้อที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการของผู้ประกอบการตามมาตรา 82/5(3) แห่งประมวลรัษฎากร ได้แก่ ภาษีซื้อที่ไม่เข้าลักษณะเป็นรายจ่ายเพื่อกำไรหรือเพื่อกิจการโดยเฉพาะ"⁴

กฎหมายไม่ได้แจกแจงบัญชีรายชื่อค่าใช้จ่ายว่ารายการใดหักได้หรือหักไม่ได้ กฎหมายให้มาเพียง "เกณฑ์" คือความเกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการ แล้วปล่อยให้ข้อเท็จจริงของแต่ละกิจการเป็นตัวตัดสิน ผลที่ตามมาสำคัญมาก คือภาระในการอธิบายตกอยู่กับผู้ประกอบการ ไม่ใช่กรมสรรพากร ค่าใช้จ่ายรายการเดียวกันจึงอาจนำภาษีซื้อมาหักได้ในกิจการหนึ่ง แต่ต้องห้ามในอีกกิจการหนึ่ง ขึ้นอยู่กับลักษณะกิจการ ประเภทรายได้ และเอกสารที่แสดงความเชื่อมโยงกับกิจการ

II เหตุที่เกณฑ์นี้ตีความต่างกัน

ผู้ประกอบการมองรายจ่ายจากความจำเป็นทางธุรกิจ รายจ่ายใดที่ทำให้กิจการดำเนินต่อไปได้ย่อมดูเหมือนเกี่ยวกับกิจการทั้งสิ้น ขณะที่เจ้าพนักงานต้องใช้ถ้อยคำของกฎหมายซึ่งแคบกว่า คือรายจ่ายต้อง "เพื่อกำไรหรือเพื่อกิจการโดยเฉพาะ" ตามประกาศอธิบดีฯ (ฉบับที่ 17) ข้อ 4 ความต่างระหว่างสองมุมนี้เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการจำนวนมากทำหนังสือหารือกรมสรรพากรในเรื่องนี้

เหตุที่ทำให้เกิดความต่างกันมีหลายประการ เช่น เอกสารไม่แสดงวัตถุประสงค์ของรายการ รูปแบบธุรกิจใหม่ที่ทำให้รายการต่างจากที่เคยพบ ถ้อยคำกฎหมายที่เปิดให้ต้องดูข้อเท็จจริง และการที่รายการรายการเดียวใช้กับทั้งรายได้ที่ต้องเสียและไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เหตุเหล่านี้ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการตรวจและจัดเอกสารล่วงหน้าได้

ประเด็นที่มักชี้ผลในเรื่องนี้ คือผู้ประกอบการแสดงความเชื่อมโยงระหว่างรายการกับกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มได้หรือไม่

หนังสือตอบข้อหารือที่ยกในหมวดถัดไปมีทั้งกรณีที่กรมสรรพากรวินิจฉัยว่านำมาหักได้และกรณีที่ต้องห้าม ข้อหารือแต่ละเรื่องผูกพันเฉพาะข้อเท็จจริงของผู้หารือรายนั้น จึงใช้เป็นแนวในการตรวจเอกสารของกิจการตนเองได้ แต่ไม่ใช่การรับรองว่ารายการทำนองเดียวกันจะได้ผลเหมือนกัน

III รายการที่เคยวินิจฉัยว่า "นำมาหักได้" และเหตุผล

ตัวอย่างต่อไปนี้คัดจากแนววินิจฉัยของกรมสรรพากรที่ยอมรับว่าเป็นภาษีซื้อที่เกี่ยวข้องกับกิจการ พร้อมเหตุผลที่เป็นจุดชี้ขาด รายการที่มีเลขเชิงอรรถ 10 ถึง 12 อ้างหนังสือตอบข้อหารือที่ระบุเลขที่ ส่วนรายการที่อ้างเชิงอรรถ 1 เป็นการสรุปแนววินิจฉัยที่ยังไม่ได้ระบุเลขที่หนังสือ ผู้อ่านที่จะใช้อ้างอิงควรตรวจหนังสือตอบข้อหารือฉบับจริงก่อน

รายจ่ายจากข้อหาจริง	ผล	จุดชี้ขาด
ค่าที่พัก ค่าเช่าเฟอร์นิเจอร์ และค่าบริการ สำหรับผู้ชำนาญการต่างชาติที่บริษัทมีหน้าที่จัดหาให้ตามเงื่อนไขส่งเสริมการลงทุน ¹⁰	หัก ได้	มี "หน้าที่" ตามเงื่อนไขการประกอบกิจการรองรับ ไม่ใช่สวัสดิการทั่วไป
ค่าถมที่ดินเพื่อก่อสร้างสถานที่ติดตั้ง ค่าวัสดุอุปกรณ์ และค่าติดตั้งเครื่องอบลดความชื้นข้าว ของสหกรณ์ที่ให้บริการอบข้าวโดยคิดค่าบริการ ¹¹	หัก ได้	ทรัพย์สินถูกใช้สร้างรายได้ที่เสีย VAT โดยตรง
ค่าเช่าซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ ค่าบำรุงรักษา และค่าจ้างวิจัยข้อมูล ของกิจการให้บริการข้อมูลออนไลน์: แม้ยังไม่มียอดขาย ¹²	หัก ได้	เป็นเครื่องมือหลักในการหารายได้ของกิจการ
ค่าก่อสร้างโรงงานเพื่อใช้ประกอบกิจการผลิตของตนเอง (มีได้สร้างเพื่อให้เช่า) ¹	หัก ได้	วัตถุประสงค์การใช้อาคารชัดเจนว่าอยู่ในกิจการที่เสีย VAT
ค่าของแจก ของแถม และของรางวัลให้ลูกค้าตามแคมเปญส่งเสริมการขาย ¹	หัก ได้	เป็นการส่งเสริมการขายของกิจการเอง มีแคมเปญและหลักเกณฑ์รองรับ

ทุกเรื่องมีลักษณะร่วมกัน คือผู้หารือแสดงได้ว่ารายจ่ายผูกอยู่กับหน้าที่ รายได้ หรือวัตถุประสงค์ของกิจการอย่างไร บางเรื่อง อ้าง เงื่อนไข บัตร ส่งเสริม การลงทุน บางเรื่อง อ้าง สัญญาให้บริการ ที่ ก่อรายได้ เอกสารลักษณะนี้มักเป็นเอกสารที่กิจการมีอยู่แล้ว จึงเหลือเพียงการคัดเลือกเอกสารที่แสดงความเชื่อมโยงนั้นให้ตรงประเด็น

IV รายการที่เคยวินิจฉัยว่า "ต้องห้าม": จุดพลาดที่เกิดขึ้น

กรณีทีวินิจฉัยว่าต้องห้ามมีลักษณะซ้ำกันไม่กี่แบบ และส่วนใหญ่ตรวจพบได้ก่อนยื่นแบบ

รายการจากข้อหาจริง	ผล	เหตุที่วินิจฉัยว่าต้องห้าม
เงินทดลองจ่ายค่าของสมนาคุณแทนผู้อื่นในฐานะตัวแทนจำหน่าย ¹	ต้องห้าม	รายการที่แท้จริงเป็นของผู้อื่น ไม่ใช่ของกิจการตนเอง
ค่าจัดสวนในงานแสดงระดับประเทศเพื่อประชาสัมพันธ์บริษัท ¹	ต้องห้าม	แสดงความเชื่อมโยงกับการหากำไรของกิจการโดยเฉพาะไม่ได้เพียงพอ
ซื้อรถยนต์มาใช้ในกิจการอพาร์ทเมนต์ให้เช่า ¹	ต้องห้าม	กิจการให้เช่าสังหาริมทรัพย์ได้รับยกเว้น VAT ตามมาตรา 81(1)(ค) ⁵ รายการจึงไม่ได้อยู่ในกิจการที่เสีย VAT
ค่าก่อสร้างอาคารที่ต่อมาขายหรือให้เช่าภายใน 3 ปี ¹	ต้องห้าม	การใช้ทรัพย์สินเปลี่ยนไปสู่กิจการยกเว้น VAT ภายหลัง ¹³

ข้อสังเกตจากกรณีที่ต้องห้ามมีสามประการ ประการแรก รายการจ่ายต้องเป็นของกิจการตนเองจริง ๆ ภาษีซื้อของรายการที่ออกแทนผู้อื่น กิจการนำมาใช้เป็นเครดิตภาษีของตนเองไม่ได้ ประการที่สอง คำว่า "เกี่ยวข้องกับกิจการ" วัดกับกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม กิจการที่ได้รับยกเว้น เช่น ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ ต่อให้รายการเกี่ยวข้องกับแค่ไหน ภาษีซื้อก็ต้องห้าม ประการที่สาม ความเกี่ยวข้องไม่ได้เฉพาะวันจ่ายเงิน แต่ดูการใช้ทรัพย์สินจริงในเวลาต่อมาด้วย ซึ่งส่งผลมากที่สุดกับรายการก้อนใหญ่อย่างอาคาร

V ผลต่อภาษีเงินได้นิติบุคคล: รายการเดียวกระทบภาษีสองประเภท

การวินิจฉัยว่า รายการจ่าย "เกี่ยวข้องกับ กิจการ หรือไม่" ไม่ได้จบ ที่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม รายการ ที่ ถูก มองว่า ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการ นอกจากภาษีซื้อจะต้องห้ามแล้ว ตัวรายการเองก็มีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นรายการต้องห้ามในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วย เพราะหลักของรายการทางภาษีเงินได้ก็ยืนอยู่บนแนวคิดเดียวกัน คือต้องเป็นรายการเพื่อหากำไรหรือเพื่อกิจการโดยเฉพาะ ตามมาตรา 65 ตรี (13)⁸ ผลวินิจฉัยเรื่องเดียวจึงอาจกระทบภาษีสองประเภทพร้อมกัน

ตัวอย่างสมมติเพื่อประกอบความเข้าใจ: รายจ่าย 1,000,000 บาทที่พิสูจน์ความเกี่ยวข้องไม่ได้

สมมุติกิจการจ่ายค่าบริการก้อนหนึ่ง 1,000,000 บาท บวก VAT 70,000 บาท และนำภาษีซื้อไปหักแล้ว ต่อมาถูกตรวจพบว่าพิสูจน์ความเกี่ยวข้องกับการไม่ได้ ภาระที่ตามมาไม่ใช่แค่ 70,000 บาท

ส่วนที่ 1: ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีซื้อที่ต้องชำระคืน: 70,000

เบี้ยปรับ 1 เท่า (ม.89(4))⁶: 70,000

เงินเพิ่ม 1.5%/เดือน (ม.89(1))⁷: ตามเวลา

ขั้นต่ำ: 140,000+

ส่วนที่ 2: ภาษีเงินได้นิติบุคคล (สมมติว่ากิจการมีกำไร)

รายจ่ายถูกบวกกลับ (ม.65 ตรี (13))⁸: 1,000,000

ภาษีเพิ่ม (อัตรา 20%)⁹: 200,000

เบี้ยปรับและเงินเพิ่มอีกส่วน: ตามกรณี

ขั้นต่ำ: 200,000+

ในตัวอย่างนี้ ภาระรวมขั้นต่ำเกินสามแสนบาทก่อนนับเงินเพิ่ม ตัวเลขจริงขึ้นกับรอบระยะเวลาบัญชี ผลกำไรขาดทุน และวันที่ชำระ

ในทางกลับกัน กิจการบางรายไม่นำภาษีซื้อที่มีสิทธิมาหัก เพราะกังวลเรื่องเบี้ยปรับ ภาษีซื้อส่วนนั้นจึงกลายเป็นต้นทุนของกิจการโดยไม่จำเป็น ภาษีซื้อที่มีได้นำไปหักในเดือนที่เกิดเพราะมีเหตุจำเป็นตามที่อธิบดีกำหนด ยังนำไปหักในเดือนภาษีหลังจากนั้นได้ตามหลักเกณฑ์ของอธิบดี แต่ต้องไม่เกินสามปีนับจากวันที่ออกใบกำกับภาษี ตามมาตรา 82/3 วรรคสี่ การตัดสินใจว่ารายการใดควรนำมาหักจึงควรมาจากการตรวจสอบเอกสารกับแนววินิจฉัยในเรื่องทำนองเดียวกัน

VI การเตรียมเอกสารก่อนนำภาษีซื้อมาหัก

แนวปฏิบัติต่อไปนี้เป็นกิจการทำได้เองห้ประการ เรียงจากพื้นฐานไปหาละเอียด

ข้อแรก ตรวจสอบวัตถุประสงค์ของกิจการที่จดทะเบียนไว้ให้ครอบคลุมธุรกรรมที่ก่อรายจ่ายจริง เมื่อรายจ่ายไปคนละทางกับวัตถุประสงค์ที่จดไว้ กิจการต้องอธิบายเพิ่มว่ารายจ่ายนั้นเกี่ยวกับกิจการอย่างไร

ข้อสอง ระบุเหตุผลทางธุรกิจไว้ในเอกสารธุรกรรม สัญญา ใบสั่งซื้อ หรือมติที่ประชุม ควรบอกได้ว่ารายจ่ายนี้ทำเพื่ออะไรของกิจการ ข้อหาหรือที่วินิจฉัยว่านำมาหักได้ในหมวด III มีเอกสารลักษณะนี้เป็นแกน เช่น เงื่อนไขบัตรส่งเสริมการลงทุนที่กำหนดหน้าที่จัดหาที่พัก หรือสัญญา บริการที่แสดงว่าทรัพย์สินใช้สร้างรายได้

ข้อสาม แยกให้ชัดว่ารายจ่ายเป็นของใคร หากออกเงินแทนบริษัทในเครือหรือคู่ค้า ให้จัดเป็นการเรียกเก็บคืนที่ถูกต้อง ยื่อนำภาษีซื้อของรายจ่ายที่แท้จริงเป็นของผู้เข้ามาใช้เอง

ข้อสี่ ระวังรายได้ที่ได้รับยกเว้น VAT ปะปนอยู่ในกิจการ เช่น มีรายได้ค่าเช่าสังหาริมทรัพย์ หรือดอกเบี้ยบางประเภท เพราะรายจ่ายที่เพิกถอนทางกิจการส่วนนั้น ภาษีซื้อจะต้องห้ามหรือต้องเฉลี่ยตามมาตรา 82/6 จุดนี้งานบัญชีต้องแยกประเภทรายได้ให้ชัดเจนก่อน จึงจะวางภาษีซื้อถูก

ข้อห้า สำหรับรายจ่ายก้อนใหญ่ ให้มองการใช้ทรัพย์สินล่วงหน้า 3 ปี¹³ โดยเฉพาะอาคารและสิ่งปลูกสร้าง หากมีแผนจะขาย ให้เช่า หรือปรับโครงสร้างกลุ่มบริษัทในระยะใกล้ ควรวางแผนภาษีซื้อก่อนเริ่มก่อสร้าง มิใช่หลังนำภาษีซื้อมาหักหรือขอคืนไปแล้ว

และหากทำครบห้าข้อแล้วยังมีรายการที่กำกวมจริง ๆ ผู้ประกอบการทำหนังสือหารือกรมสรรพากรเพื่อขอแนวปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนใช้สิทธิได้ หนังสือตอบข้อหาหรือที่ยกในหมวด III และ IV ก็มาจากผู้ประกอบการที่ถามก่อนใช้สิทธิในลักษณะนี้

VII ข้อพิจารณาเชิงปฏิบัติและการบริหารความเสี่ยง

ภาษีซื้อตามมาตรา 82/5(3) วินิจฉัยจากข้อเท็จจริงและเอกสารของแต่ละกิจการ เอกสารที่ทำไว้ตั้งแต่วันจ่ายเงินจึงใช้ชี้แจงได้ดีกว่าคำอธิบายที่สร้างขึ้นภายหลังเมื่อถูกตรวจสอบ แต่ไม่ได้รับรองผลของการวินิจฉัย

ในทางปฏิบัติ งานนี้เป็นงานสองศาสตร์ที่ต้องเดินด้วยกัน ฝ่ายบัญชีเห็นเอกสารทุกใบและรู้ว่ารายจ่ายไหลไปทางไหน ฝ่ายกฎหมายรู้ว่าแนววินิจฉัยของกรมสรรพากรในเรื่องทำนองเดียวกันเคยวางไว้อย่างไร และต้องเรียบเรียงข้อเท็จจริงอย่างไรจึงมีน้ำหนัก ทั้งสองฝั่งต้องทำงานประสานกัน โดยเฉพาะในสามจุดที่ตัดสินผลของเรื่องนี้ คือการวินิจฉัยรายการ การสร้างหลักฐานล่วงหน้า และการชี้แจงเมื่อถูกโต้แย้ง

หนังสือตอบข้อหาหรือที่ยกมาผูกพันเฉพาะข้อเท็จจริงของผู้หรือแต่ละราย รายการเดียวกันในกิจการอื่นอาจได้ผลต่างออกไป ขึ้นอยู่กับประเภทรายได้ วัตถุประสงค์ของกิจการ และเอกสารที่มีอยู่จริง

ส่วนที่กิจการทำได้ คือการแยกรายจ่ายที่ใช้กับรายได้ที่ต้องเสียและไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม การเก็บสัญญา ใบสั่งซื้อ หรือมติที่ระบุวัตถุประสงค์ของรายจ่าย และการตรวจใบกำกับภาษีก่อนยื่นแบบ ภ.พ.30 การขอคำปรึกษามีประโยชน์ เมื่อรายจ่ายมีจำนวนมาก ทรัพย์สินจะถูกเปลี่ยนการใช้ภายในสามปี กิจการมีรายได้ทั้งที่ต้องเสียและได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือได้รับหนังสือจากเจ้าพนักงานที่ขอคำชี้แจงเรื่องภาษีซื้อแล้ว

สรุปสาระสำคัญ

- ภาษีซื้อที่นำมาหักได้ต้องมาจากรายจ่ายที่ "เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการ" คือเพื่อหากำไรหรือเพื่อกิจการ โดยเฉพาะ (ม.82/5(3) ประกอบประกาศอธิบดีฯ ฉบับที่ 17 ข้อ 4) และต้องไม่ติดเหตุห้ามอื่น ในมาตรา 82/5
- การนำภาษีซื้อมาหัก เครดิตภาษี และการขอคืน เป็นคนละชั้น (ม.82/3 ม.84 ม.84/1)
- หนังสือตอบข้อหารือผูกพันเฉพาะข้อเท็จจริงของผู้หรือ ใช้เป็นแนวตรวจเอกสารได้ แต่ไม่รับรองผลของกิจการอื่น
- จุดพลาดที่เข้าบ่อย: ออกเงินแทนผู้อื่น รายจ่ายเทไปทางกิจการที่ยกเว้น VAT และการใช้ทรัพย์สินเปลี่ยนทางภายใน 3 ปี
- พลาดหนึ่งครั้งกระทบสองภาษี: ภาษีซื้อต้องคืนพร้อมเบี้ยปรับ 1 เท่า (ม.89(4)) และรายจ่ายเสี่ยงถูกบวกกลับทางภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วย
- เอกสารที่ใช้ชี้แจง มัก เป็น เอกสาร ที่ จัด ทำได้ ตั้งแต่วัน ทำสัญญา และ กรณี ก้ำกึ่ง ทำหนังสือ ทาหรือ กรมสรรพากรล่วงหน้าได้

คำถามที่พบบ่อย

ค่าใช้จ่ายแบบไหนนำภาษีซื้อมาหักหรือขอคืนได้?

ต้องเป็นรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม คือเพื่อหากำไรหรือเพื่อกิจการ โดยเฉพาะ ตามมาตรา 82/5(3) และ ต้องไม่ติดเหตุห้ามอื่น ในมาตรา 82/5 เช่น ใบกำกับภาษีไม่ถูกต้อง ภาษีซื้อที่นำมาหักแล้วมากกว่าภาษีขายเป็นเครดิตภาษี ซึ่งขอคืนหรือนำไปชำระภาษีเดือนถัดไปได้ ตามมาตรา 82/3 และมาตรา 84

ภาษีซื้อที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการ หมายความว่าอย่างไร?

หมายถึงภาษีซื้อจากรายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายเพื่อหากำไรหรือเพื่อกิจการโดยเฉพาะ เช่น รายจ่ายส่วนตัว รายจ่ายที่ออกแทนผู้อื่น หรือรายจ่ายของกิจการส่วนที่ได้รับยกเว้น VAT: กฎหมายไม่มีบัญชีรายชื่อย่อยรายจ่าย ต้องดูข้อเท็จจริงรายการ

บริษัทออกค่าที่พักให้ผู้เชี่ยวชาญต่างชาติ ขอคืนภาษีซื้อได้ไหม?

มีแนววินิจฉัยยอมรับว่าได้ หากบริษัทมีหน้าที่จัดหาที่พักตามเงื่อนไขการประกอบกิจการ เช่น เงื่อนไขส่งเสริมการลงทุน จุดชี้ขาดคือการแสดงหน้าที่และความจำเป็นนั้นด้วยเอกสาร

ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการไหนนำมาหักได้ ควรทำอย่างไร?

จัดหลักฐานความเกี่ยวข้องไว้ตั้งแต่วันจ่ายเงิน ให้ผู้รู้ทั้งกฎหมายภาษีและบัญชีตรวจทานก่อนยื่น ภ.พ.30 และกรณีถ้ายังสามารถทำหนังสือหรือกรมสรรพากรเพื่อขอแนวปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนใช้สิทธิ

นำภาษีซื้อที่ต้องห้ามมาหักโดยไม่รู้ตัว จะเกิดอะไรขึ้น?

ต้องชำระภาษีคืนพร้อมเบี้ยปรับหนึ่งเท่าของภาษีซื้อที่แสดงไว้เกิน (ม.89(4)) และเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือน (ม.89(1)) การตรวจพบเองแล้ว ยื่น แบบเพิ่มเติม ก่อน ถูก ตรวจ อาจ ช่วย ลด ภาระ เบี้ยปรับ ได้ ตาม หลักเกณฑ์ที่กฎหมายและระเบียบกำหนด

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องและแหล่งอ้างอิง

1. หนังสือตอบข้อหารือภาษีอากรของกรมสรรพากรที่เผยแพร่ต่อสาธารณะ (ระบบค้นหาข้อหารือภาษีอากร กรมสรรพากร): รายการในตารางที่อ้างอิงกรณีนี้เป็นการสรุปแนววินิจฉัย ยังไม่ได้ระบุเลขที่หนังสือตอบข้อหารือ ผู้อ่านที่ใช้อ้างอิงควรตรวจหนังสือฉบับจริงก่อน
2. ประมวลรัษฎากร มาตรา 82/3 วรรคหนึ่งถึงวรรคสาม: "ภายใต้บังคับมาตรา 82/7 มาตรา 82/8 และมาตรา 82/16 ให้ผู้ประกอบการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มโดยคำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี / หากภาษีขายมากกว่าภาษีซื้อ ให้ผู้ประกอบการชำระภาษีเท่ากับส่วนต่างนั้น / หากภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย ให้เป็นเครดิตภาษีและให้ผู้ประกอบการนั้นมีสิทธิได้รับคืนภาษีหรือนำไปชำระภาษีมูลค่าเพิ่มได้ตามส่วน 8" (เครื่องหมาย / คำนวณ: ภาษียังมีวรรคสี่ว่าด้วยภาษีซื้อที่มีเหตุจำเป็นซึ่งนำไปหักในเดือนภาษีหลังได้ไม่เกินสามปี มิได้ยกมา)
3. ประมวลรัษฎากร มาตรา 82/5: "ภาษีซื้อในกรณีดังต่อไปนี้ไม่ให้นำมาหักในการคำนวณภาษีตามมาตรา 82/3 (1) ... (2) ... (3) ภาษีซื้อที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการของผู้ประกอบการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด (4) ... (5) ... (6) ..." (ยกเว้นเฉพาะวงเล็บ (3) ซึ่งเป็นประเด็นของบทความ)

4. ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 17) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขเกี่ยวกับภาษีซื้อที่ไม่ให้นำไปหักในการคำนวณภาษี ตามมาตรา 82/5(1)(2)(3) และ (4) แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ข้อ 4: "ภาษีซื้อที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการของผู้ประกอบการตามมาตรา 82/5(3) แห่งประมวลรัษฎากร ได้แก่ ภาษีซื้อที่ไม่เข้าลักษณะเป็นรายจ่ายเพื่อกำไรหรือเพื่อกิจการโดยเฉพาะ" (ยกเต็มข้อ)
5. ประมวลรัษฎากร มาตรา 81: "ให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการประกอบกิจการประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (1) การขายสินค้าที่มีใช้การส่งออก หรือการให้บริการดังต่อไปนี้ ... (ค) การให้บริการเช่าสิ่งหาริมทรัพย์ ..."
6. ประมวลรัษฎากร มาตรา 89: "ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษี หรือบุคคลตามมาตรา 86/13 เสียเบี้ยปรับในกรณีและตามอัตราดังต่อไปนี้ ... (4) ยื่นแบบแสดงรายการภาษีไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดอันเป็นเหตุให้จำนวนภาษีขายหรือจำนวนภาษีซื้อในเดือนภาษีที่แสดงไว้คลาดเคลื่อนไป ให้เสียเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของจำนวนภาษีขายที่แสดงไว้ขาดไปหรือจำนวนภาษีซื้อที่แสดงไว้เกินไป ... เบี้ยปรับตามมาตรานี้อาจงดหรือลดลงได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี" ประกอบคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป.81/2542 เรื่อง หลักเกณฑ์การงดหรือลดเบี้ยปรับฯ (ฐานของแนวทางยื่นแบบเพิ่มเติมเองเพื่อลดเบี้ยปรับ)
7. ประมวลรัษฎากร มาตรา 89/1 วรรคหนึ่ง: "บุคคลใดไม่ชำระภาษีหรือนำส่งภาษีให้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระหรือนำส่งโดยไม่รวมเบี้ยปรับ" (วรรคสาม กำหนดเพดานว่าเงินเพิ่มที่คำนวณได้มิให้เกินจำนวนภาษีที่ต้องชำระหรือนำส่ง)
8. ประมวลรัษฎากร มาตรา 65 ตี: "รายการต่อไปนี้ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ ... (13) รายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายเพื่อกำไรหรือเพื่อกิจการโดยเฉพาะ ..."
9. อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ: บัญชีอัตราภาษีเงินได้ท้ายหมวด 3 แห่งประมวลรัษฎากร (2)(ก) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 42) พ.ศ. 2559 ใช้บังคับสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไป (กิจการ SME ที่เข้าเงื่อนไขมีอัตราลดหย่อนต่างหาก)
10. หนังสือตอบข้อหารือกรมสรรพากรเลขที่ กค 0706/5932 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2547: กรณีบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมีหน้าที่จัดหาที่พักรให้ผู้อำนวยการต่างดาว วินิจฉัยว่าค่าเช่าอพาร์ทเมนต์ ค่าเช่าเฟอร์นิเจอร์ และค่าบริการ เป็นรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการ นำภาษีซื้อมาหักได้ ไม่ต้องห้ามตามมาตรา 82/5(3) และถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้ ไม่ต้องห้ามตามมาตรา 65 ตี (13) ด้วย (rd.go.th/24412.html)
11. หนังสือตอบข้อหารือกรมสรรพากรเลขที่ กค 0811(กม.04)/911 ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2543: กรณีสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ได้รับเงินอุดหนุนก่อสร้างและติดตั้งเครื่องอบลดความชื้นข้าวเพื่อให้การอบข้าวแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปโดยคิดค่าบริการ วินิจฉัยว่าภาษีซื้อเกี่ยวกับการถมที่ดินเพื่อก่อสร้างสถานที่ติดตั้ง ค่าวัสดุอุปกรณ์ และค่าติดตั้งเครื่องฯ ถือเป็นภาษีซื้อที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการ นำมาหักในการคำนวณภาษีได้ ไม่ต้องห้ามตามมาตรา 82/5(3) (เลขคู่ 63/29470)
12. หนังสือตอบข้อหารือกรมสรรพากรเลขที่ กค 0811/พ./9956 ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2544: กรณีกิจการให้บริการข้อมูลออนไลน์ผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ วินิจฉัยว่าภาษีซื้อจากการเช่าซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ VAX ค่าบำรุงรักษา และค่าจ้างวิจัยข้อมูล เป็นภาษีซื้อที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการ นำมาหักได้ ไม่ต้องห้ามตามมาตรา 82/5(3) แม้กิจการยังไม่มียอดขาย (rd.go.th/25265.html)
13. ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 42) เรื่อง การกำหนดภาษีซื้อที่ไม่ให้นำไปหักในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/5 (6) แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2535 ข้อ 2(4) วรรคหนึ่ง: "ภาษีซื้อที่เกิดจากการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งหาริมทรัพย์อื่นเพื่อใช้หรือจะใช้ในการประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และต่อมาได้ขาย หรือให้เช่าหรือนำไปใช้ในการประกอบกิจการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ทั้งนี้ เฉพาะที่ได้กระทำภายในสามปีนับแต่เดือนภาษีที่ก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์" (ข้อเดียวกันนี้มีวรรคสองกำหนดข้อยกเว้น เช่น กรณีปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการฟื้นฟูกิจการ มิได้ยกมา)

